

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ

Ἀρ. Πρωτ.: 721
Βέροια, 13 Δεκεμβρίου 2021

† ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ἐλέω Θεοῦ Ἐπίσκοπος καὶ Μητροπολίτης
τῆς Ἱερᾶς καὶ Ἀποστολικῆς Μητροπόλεως Βεροίας,
Ναούσης καὶ Καμπανίας

ΠΡΟΣ

τὸν ἱερὸν κλῆρον καὶ τὸν εὐσεβῆ λαὸν τῆς καθ' ἡμᾶς
θεοσώστου Ἐπαρχίας.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

«Ἐπίγειον τό φαινόμενον καὶ ὑπὲρ τοὺς οὐρανοὺς
τό νοούμενον· διὰ λουτροῦ σωτηρία, δι' ὕδατος τό
Πνεῦμα, διὰ καταδύσεως ἢ πρὸς Θεὸν ἡμῶν ἄνοδος
γίνεται».

Μέ αὐτοὺς τοὺς λόγους περιγράφει ὁ ἱερός ποιητής
τῶν Αἵνων τῆς μεγάλης Δεσποτικῆς ἐορτῆς τῶν
Θεοφανείων, ἅγιος Γερμανός πατριάρχης
Κωνσταντινουπόλεως, ὅσα συμβαίνουν στὰ ρεῖθρα
τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἐορτάζει σήμερα ἡ ἀγία μας
Ἐκκλησία. Ὁ πρό ὀλίγων ἡμερῶν νηπιάσας γιὰ χάρη
τῶν ἀνθρώπων Υἱός καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐμφανίζεται
σήμερα στὸν Ἰορδάνη ποταμό γιὰ νὰ βαπτισθεῖ ἀπὸ
τόν τίμιο Πρόδρομο. Ὅχι γιατί ἔχει ἀνάγκη ὁ ἴδιος τό
βάπτισμα. Ἐκεῖνος εἶναι ὡς Θεός καθαρός καὶ «πάσης

ἐπέκεινα καθαρότητος» καί δέν ἔχει ἀνάγκη νά λάβει τό βάπτισμα τῆς μετανοίας καί τῆς καθάρσεως πού προσφέρει ὁ ἅγιος Ἰωάννης. Βαπτίζεται ὅμως γιά δύο ἄλλους λόγους.

Ὁ πρῶτος εἶναι γιά νά δώσει σέ ὅλους μας ἕνα ἀκόμη μάθημα ταπεινώσεως. Τό πρῶτο ἦταν ἡ γέννησή του στό φτωχικό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ καί στή φάτνη τῶν ἀλόγων ζώων. Ἐκεῖ ὅπου «ἔκλινεν οὐρανοὺς καί κατέβη» ὁ Θεός στή γῆ «λαβῶν δούλου μορφήν».

Ἐλάχιστοι ἔμαθαν ὅτι ὁ Θεός ἔγινε ἄνθρωπος γιά χάρη τῶν ἀνθρώπων. Ἐλάχιστοι εἶδαν τό ἄστρο καί ἄκουσαν τοὺς ὕμνους τῶν ἀγγέλων. Ἐλάχιστοι κατάλαβαν ὅτι τό βρέφος πού γεννήθηκε ἀπό τήν Παρθένο ἦταν ὁ Μεσσίας, ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου. «Ἐπίγειον τό φαινόμενον καί ὑπέρ τοὺς οὐρανοὺς τό νοούμενον», θά μπορούσαμε νά ἐπαναλάβουμε καί ἐμεῖς γιά τή γέννηση τοῦ Χριστοῦ.

Καί τώρα ἔρχεται νά δώσει τό δεύτερο μάθημα τῆς ταπεινώσεως, ἐνώπιον τοῦ τιμίου Προδρόμου, ἀλλά καί τῶν ἀνθρώπων πού βρίσκονται στά ρεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου, κλίνοντας τόν αὐχένα ὁ Θεός ἐνώπιον τοῦ ἀνθρώπου καί βαπτιζόμενος. «Ἐπίγειον τό φαινόμενον καί ὑπέρ τοὺς οὐρανοὺς τό νοούμενον». Γιατί τί μᾶς διδάσκει μέ τή βάπτισή του ὁ Χριστός; Μᾶς διδάσκει ὅτι ἡ ταπείνωση ἀνυψώνει τόν πεπτωκότα ἄνθρωπο, ἀνυψώνει τόν ἁμαρτωλό, τόν ἀνεβάζει στόν οὐρανό καί τόν ἀποκαθιστᾷ ὡς τέκνο Θεοῦ.

Ὁ Χριστός ὅμως βαπτίζεται σήμερα στόν Ἰορδάνη καί γιά ἕναν δεύτερο λόγο. Καί αὐτός εἶναι γιά νά ἀγιάσει τά ὕδατα καί νά προετοιμάσει τό δικό μας «λουτρόν σωτηρίας». Βαπτίζεται ὁ Χριστός γιά νά δείξει καί σέ μᾶς τόν δρόμο τῆς καθάρσεως καί τῆς

σωτηρίας. Για νά μᾶς δείξει ὅτι ἡ νέα ζωή, τήν ὁποία ἤλθε στή γῆ γιά νά μᾶς χαρίσει, ἀρχίζει, ὅπως καί ἡ δική του δημόσια ζωή, μέ τή βάπτισή μας στήν κολυμβήθρα τῆς Ἐκκλησίας, μέ τό λουτρό τῆς παλιγγενεσίας, πού μᾶς χαρίζει διά τοῦ ὕδατος τό Πνεῦμα τό Ἅγιο καί διά τῆς καταδύσεως τήν ἄνοδό μας πρὸς τόν Θεό, ὅπως ψάλλει ὁ ἱερός ὑμνογράφος. Για νά μᾶς δείξει ὅτι γιά τήν ἄνοδό μας πρὸς τόν Θεό ἀπαιτεῖται ἡ κατάδυσή μας διά τῆς ταπεινώσεως στό μυστήριον τοῦ Θεοῦ, στό μυστήριον τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ἀλλά καί στό μυστήριον τῆς ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως, μέ τό ὁποῖο ἀνανεώνουμε τό βάπτισμά μας καί καθαίρουμε τήν ψυχὴ μας ἀπὸ τίς ἁμαρτίες.

«Ἐπίγειον τό φαινόμενον καί ὑπὲρ τοὺς οὐρανοὺς τό νοούμενον». Στή γῆ βαπτίζεται ὁ Χριστός, ἀλλά ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ-Πατρός ἀπὸ τόν οὐρανὸ καί τό Πνεῦμα τό Ἅγιο «ἐν εἶδει περιστερᾶς», βεβαιώνει τήν ταυτότητά του.

Βαπτίζεται στή γῆ ὁ ἄνθρωπος, ἀλλά τό ὄνομά του ἐγγράφεται «ἐν βίβλῳ ζωῆς», γίνεται υἱὸς Θεοῦ κατὰ χάριν καί λαμβάνει τίς δωρεές τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Δέχεται λουτρό καί λαμβάνει σωτηρία. Βαπτίζεται σέ νερό καί λαμβάνει Πνεῦμα, καταδύεται καί ἀναβιβάζεται πρὸς τόν Θεό.

Ἀδύνατο νά τό συλλάβει ὁ ἀνθρώπινος νοῦς! Καί ὅμως τό ἀκατανόητο γίνεται κατανοητό, τό ἀδύνατο γίνεται δυνατό γιά ὅποιον θελήσει νά τό πιστεύσει καί νά τό προσεγγίσει μέ τήν πίστη.

Ὁ Χριστός μᾶς ἀναμένει στά ρεῖθρα τοῦ νοητοῦ Ἰορδάνου, μᾶς ἀναμένει στήν Ἐκκλησία γιά νά μᾶς προσφέρει τή σωτηρία. Ἄς προσεγγίσουμε μέ ταπείνωση, ἅς σπεύσουμε νά λάβουμε τόν ἁγιασμό

καί τήν κάθαρση πού μᾶς προσφέρει. Ὡς μήν παραμείνουμε στά ρεῖθρα, ἀλλά ὥς ἀκολουθήσουμε τόν δι' ἡμᾶς βαπτισθέντα Χριστό καί ὥς ἀγωνισθοῦμε νά ζήσουμε τήν ἐν Χριστῷ ζωή μαζί του γιά νά οἰκαιοποιηθοῦμε τή σωτηρία πού μᾶς προσφέρει.

Διάπυρος πρὸς τόν δι' ἡμᾶς ἐν τοῖς ρείθροις τοῦ
Ἰορδάνου
βαπτισθέντα Χριστόν εὐχέτης

**Ὁ Μητροπολίτης
† Ὁ Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας
Παντελεήμων**